

Tjänsteutlåtande nr: 2024-39

Utfärdat 2024-05-10

Diarienummer 0844/24

Handläggare

Maija Söderström

Utökad rätt för utlänningar med tillfälligt skydd till gymnasiestudier

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att elever som fyllt 18 år och som har ansökt om eller beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2,3,4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) med stadigvarande vistelseadress i Göteborgs stad erbjuds gymnasiestudier
2. Beslutet gäller vid antagning till nationellt program i Göteborgs stad till läsåret 2024/2025

Sammanfattning

De ungdomar som omfattas av massflyktningsdirektivet och vistas i Göteborgs stad har börjat studier främst på Språkintröduktion eller annat intröduktionsprogram. Det finns ett fåtal elever som under våren 2024 fullföljer ett intröduktionsprogram och de vill därmed söka vidare till nationellt program inför läsåret 2024/2025. Men enligt skollagens bestämmelser har de inte rätt att påbörja nationellt program efter 18 års ålder. Regeringen har lagt fram ett förslag till lagändring från och med 1 november 2024 som skulle tillåta dessa ungdomar att bli folkbokförda tolv månader efter att de beviljats uppehållstillstånd. Om detta förslag antas, kommer de ovannämnda eleverna att kunna påbörja ett nationellt program enligt skollagen, även om de har fyllt 18 år. Men eftersom denna ändring skulle träda i kraft den 1 november 2024, missar antagningen för läsåret 2024/2025. För att undvika ett glapp i studierna föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden fattar ett beslut om tillfällig utökad rätt till gymnasiestudier för dessa elever.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För elever som omfattas av massflyktingsdirektivet och som får utökad rätt att bli antagna till nationellt program kan inte förvaltningen rekvrirera statsbidrag från Migrationsverket. Skolorna får elevsättning på samma sätt som för övriga elever utifrån programpriset, men då de endast rör sig om ett par elever bedömer förvaltningen att det rör sig om en marginell kostnad som ryms inom budgetram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Utbildningsförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Bedömning ur social dimension

För elever som omfattas av massflyktingsdirektivet och som idag har en vistelseadress i Göteborg och går på introduktionsprogram innebär den utökade rätten till gymnasiestudier att de kan påbörja ett nationellt program läsåret 2024/2025. De förväntas bli folkbokförda den 1 november 2024, och behöver enligt förvaltningens förslag inte göra ett uppehåll i studierna i väntan på att bli antagna till ett nationellt program. De kan vara kvar i sitt sociala sammanhang och detta underlättar deras etablering i det svenska samhället. Vinsten för individen och samhället förväntas att överstiga den marginella ekonomiska kostnaden.

Samverkan

Information vid förvaltningens samverkansgrupp 2024-05-13

Ärendet

Bakgrund

Gymnasieskolan är öppen endast för ungdomar som har avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning före det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år, med vissa undantag.

Massflyktsdirektivet aktiverades för första gången i EU efter Rysslands militära invasion av Ukraina i februari 2022. Utbildningsförvaltningen har sedan februari 2022 tagit emot 96 elever som omfattas av massflyktingsdirektivet. De har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2,3,4 eller 6 § utlänningslagen med stadigvarande vistelseadress i Göteborgs stad. Dessa elever har enligt 29 kap. 3 § första stycket i skollagen rätt till utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola endast om de påbörjar utbildningen innan de fyller 18 år.

De elever som omfattas av massflyktingsdirektivet och vistas i Göteborgs stad går främst på Språkintröduktion eller annat introduktionsprogram. Det finns ett fåtal elever som fullföljt ett introduktionsprogram och de vill därmed söka vidare till nationellt program inför läsåret 2024/2025. Men enligt skollagens bestämmelser har de inte rätt att påbörja nationellt program efter 18 års ålder.

Beskrivning av ärendet

Av skollagens förarbeten (prop. 2009/10:165 samt prop. 2000/01:115) framgår att en kommun trots lagens utformning även får erbjuda asylsökande ungdomar som fyllt 18 år gymnasieutbildning. Orsaken till att en kommun kan välja att erbjuda ungdomar utbildning utöver de lägsta krav som anges i skollagen finns i det kommunala självstyret, som innebär att kommuner själva får ta hand om sådana angelägenheter som har anknytning till kommunens område. Vid sådana avvikelser från de rättigheter som fastslagits i lagstiftningen måste kommunen dock ta hänsyn till skollagens bestämmelser om lika tillgång till utbildning för eleverna inom den grupp som är tänkt att omfattas. Detta innebär bland annat att det måste finnas icke-diskriminerande regler för antagning

Regeringen har lagt fram ett förslag till lagändring, *Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd (utkast till lagrådsremiss)*¹, vilket föreslår gälla från 1 november 2024. Om detta förslag antas av riksdagen kommer utlänningar med tillfälligt skydd att kunna folkbokföras tolv månader efter att de beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd.

Tomas Berntsson
Förvaltningsdirektör

3 (3)